

Recensie door Jos van Cann

Maastricht. Recensent misdaadliteratuur en thrillers, Detective & Thrillergids Vrij Nederland en Dagblad De Limburger.

Rob van Vugt – *De tunnel onder Merum. Een erfgoedthriller uit het hart van Limburg*

Zijn romandebuut noemt Van Vugt (1966, Roermond) zelf een erfgoedthriller, een verwijzing naar het subgenre van de ecothriller. Maar het is meer dan dat, veel meer. Gaat het bij thrillers veelal om de whodunnit of de whydunnit, in *De tunnel onder Merum* is deze vorm meer een kapstok, een ruggengraat om de grote, actuele problemen aan op te hangen en met elkaar in verband te brengen, zoals hij in zijn inleiding en nawoord uitgebreid toelicht.

In het verhaal stuit de hoog-sensitieve erfgoedsspecialist Jurre Bongaerts bij de Douveshof in Merum op een verborgen kelder en een ondergrondse doorgang. Dat is het begin van een onderzoek voor het realiseren van een duurzaam woningenproject. Daarbij ontrafelt hij samen met samen met historica Lieke Cuypers – nazaat van de fameuze architect Pierre Cuypers – de sporen van een eeuwenoud systeem van tunnels, vluchtwegen en waterwerken, die telkens terugkeren in tijden van crisis: van Romeinse aanwezigheid en middeleeuwse vervolgingen tot oorlog, wederopbouw en moderne projectontwikkeling.

Dit alles tot groot ongenoegen van de projectontwikkelaar die verbonden is met Concordia Sub Aqua, een schijnbaar onschuldig netwerk van bestuurders en adviseurs dat de (onder)grond beheerst en elk bedreigend verleden liever laat verdwijnen dan spreken.

Naarmate zijn zoektocht vordert wordt het Jurre in toenemende mate duidelijk dat niet hij, maar het land en de geschiedenis zelf het zwijgen is opgelegd. Zijn rol in het geheel verandert: van onderzoeker voelt hij zich steeds meer de vertegenwoordiger en belangenbehartiger van het erfgoed.

Een korte samenvatting doet meestal geen recht een boek, en zeker niet aan de rijke inhoud van *De tunnel onder Merum*. Rijk aan personages in heden en verleden, rijk aan verhalen (fictie, feiten, fabels en locaties) en rijk aan thema's en onderwerpen (duurzaamheid en bouwen, water, landschap, geschiedenis en psychologische aspecten van zoeken). Die inhoud heeft Van Vugt vormgegeven vanuit een wisselend perspectief qua personages en tijdsvakken en die hij beschrijft in een heldere, barokke stijl met ruimte voor gedachten, zijsprongen en bespiegelingen. Bovendien geeft de persoonlijke en regionale betrokkenheid van de auteur een extra dimensie en lading aan het geheel.

Die rijkdom aan ideeën en invalshoeken vraagt van de lezer ook zijn verwachtingspatroon bij te stellen: het enkel te kwalificeren als een thriller, doet het boek zwaar te kort. Maar het is ook niet alleen maar een essay of een filosofisch traktaat.

Die rijkdom is echter ook noodzakelijk omdat de maatschappelijke vragen die Van Vugt in zijn boek stelt, groter zijn groter dan zijn erfgoedthriller en *Merum* en Roermond alleen. Zijn sterkste punt is dat hij erin slaagt het maatschappelijke, het algemene persoonlijk te maken. De hamvraag voor zijn hoofdpersonage(s) – en voor iedereen die maatschappelijke geëngageerd is – blijft telkens weer: stoppen, en je bij de situatie neerleggen, of doorgaan ten koste van een vaak onbekende prijs.

Uitgave in eigen beheer; tweede druk. Verkoopprijs € 27,50. Verkrijgbaar bij Rob van Vugt. Bel of app naar 06-13210231 /mail rob_vanvugt@icloud.com / <https://klavertje4roermond.nl/tunnel>